

Alfhoran í Uppsöllum.

Óllei þaklija hann „Uppsala-Jón“ listisalaun hér í bönun. Uppsala er lítil kot, skammt fyrir norðan Sólholt í Flóa, hérni til 8. 10 kílómetra fyrir austan Seltönn. Jón bróttur listisali Þurðasonar frá Hása-töftunum í Steidnum hefir lengið vidernefni sitt af þessum Uppsötunum, en b.d. etli af Uppsötunum í Svíþjóð „Uppsala-studenterna“ í hann etliert stult við, en Uppsala í Flóa erja líka sína sögu og etla: ég mi að fara hana í lokun.

Það var árið 1868 o.d.a. e.t.v. ári síðar að komu hjón þjuggu í Uppsötunum. Hét annar bóndinn Jón, faðir Þurðra í Hauda-koti í Alfhoran, Þorfinns í Baldurskaga og Þurðinnar, sonu þeir í Framnes-veg(?) hér í bönun.

Hinn bóndinn hét Hjörtur og kona hans Ráttel; áttu þau einu dóttur barna, 6-7 ára að aldri, en saga þessi gjörðist. Hafu stultu þau þessa veit ég etli, en hún mun hafa flútt með foreldrum sínum til Hafnarflávar og láid þar mislinga voru 1882.

Sannsegisleg badi-fofa var í Uppsötunum fyrir-ládar hjóla-stuldurum og þjó Jón í enduranda hennar, en Hjörtur í hinum nyrðri. Samt þeirra var hild þjuggu.

Á álitnum lagi um haustið brá Ráttel sér sudur að Sólholti og var Hjörtur, mædur hennar, þá eigi heima. Barnid fól hún heim til föllis Jóns og gotti þad barnsins vel, en af því Ráttel dvaldið nokkud í Sólholti, et 500 lengi, að faid var að etlyggja, var þ helsen óróleg og var að klaupa fram í dýruar og út á hláðind og við, til að geta að því, hvort þad sei etli móður sína þorna. Ein-hveiju sínu, þogun hún kemur út, sér hún móður sína þorna sum húnid; hún hleypur því með útlæiddan fadminu í snóti hennar, fagnandi mið og segin: „Ó, mamma! Komdu sel, mamma!“

er hvad þú varst lengi. Einhver heima manna sá þegar þor mottuoz
 og var sá hinn sami samfordur um að þetta væri Rakel og nú
 væri barnid búið að finna móður sína. Hann gekk þvi um og bjóst
 við að þor komu á eftir sér, eftir litla stund.

En þegar barnid nálgadist móður sína, snýr hinn við og gengur í höf-
 um sínum sudur og veltur í hinni, en barnid kleyfur á eftir henni,
 um þor ber að hól norðrum, er Þráhóll heitir, í útsudur of þorum,
 upanvert við hinni. Allstór steinn er í hólrum of þar stáðsmark
 þor. Honan lesur í hönd barnsins, steinninn aprast og honan
 leidir barnid um. Þegar þor er komnar um í hólrum, sér barnid,
 að honan, sam þá hugdi vera móður sína, er stóli móðir hennar,
 heldur gomul og grattin þerling, sem barnid hefti aldrei fyrir sér
 og verður það nú hratt og fer að gráta, en þerling að þjassa það
 og þagga niður í því.

Á hálfrothum kemur Rakel heim og brogður nú's brim, er hún
 sér eigi barnid. Hjörtur kom og heim litlu síðar og er nú hafin
 leit að barninum, fyrst of öllu heimilisfólkinum, um barnin og í
 ritihisum of síðan af öllum þeim er til náðist of vestri bojum. En
 nú vandlega leitad nær hím og engjav, en í engjumum var mikið of
 mögáfum og þyftum, of hugdu menn, að barnid hefði o. t. v. orðid
 til í einhverjum þeirru. Réttin stóð lamp fram í nótt og varð
 árangurslaus með öllu.

Hrestur stóð styrjum um Rakel; því var haldid fram, að hún
 hefði mott barninum í Lúnum, en við samantvöld á því sem hún
 of fólkin í Sólpholti, sagði um það und hím fór þaðan, var allur

efi um það hróla um, svo, að falid var víst, að það hefði
verið misgýning ein, að barnid hefði nokkurn mann mott
heldur höfi það hlaysid eitthvað út í leustönnu og orðid sér
voda.

Stoax í bytíð morguninn eftir, var leitun hafin af nýju og of
fleiri mönnum, stóð ein leit fram yfir hádegi og fíttíðni úgg-
laust, að barnid hefði farið einhvernstadar í vovafloym
hatt, þó það fíndist um hvergi eða nein merki sé just þess
hvent það hefði farið.

Foreldrarinn voru um vinda af sorg, soafuleysi og freytnu
og einum vissi hverju þetta satli eða hvað til braydi skyldi taka
Um nóttíð er Jon bændi í uppsöllum staddur úti við og
verdur hannu þá líðid í áttina að Gráhol; sér hann það,
að þar er eitthvað í hreifingun; hvort það voru steyman eða
annad sé hann elti. Hann klypjur þá vestur að Gráhol
og er hann kemur í náunda við hólinn, sér hann barnid standa
þar ^{í þess} ~~á~~ við og gætur það svo að hann gat engu orði
eða fandi við það hornid, svo var eitthvað niðri. Jon varð
legurari en frá mögri segja, er hann sér að barnid er heilt í
húfi og með fullu viti, en elti linnir það í gráttinu
við hann haus, heldur veinar af sársauka og heldur
með höpi handi sínu um vinstri handlegg sér og
bablar óstíft nið: „Hann bardi mig svo fast!
Héna! héna! Hvar er hún mamma.“

Jon var þá nokk barnid heim og vudu foreldrar

þess og aðrir, en um hvarfjöld vissan; ósojjanlega fequín að sjá
 það heilt á hafi. Þaríð var svo hálfráð mímur í tínu og sofnandi
 það vort, en er það valinnáði um morguninn, ætti að því
 grát mímurinn og hildistur, en er það sá og flakki mímur sína
 hjá sá, fór það að geta sagt frá því sém það mundi frá vör
 sínu í Gráhol.

Þaríð gat stípt frá því sém að framur er sagt um hvarf
 þess og botki þessu úd:

"Síni hjá kómurinn var bjart, en augurinn gluggi var í hísinn.
 Honur var ótrúps góð úd mig og vildi gefa mér eitthvad að
 bórda og leita mér að, en ég var alþaf að stala og kalla á
 þannu mómurinn, því ég sá, að þessi kórur var stóla mómur
 mín og rétt áður en hann fór kórur til oþkur, getur þórnur
 til mín, opnaði bómur og sló í handleggurinn í mér um
 laud og hím sagði: Jója, snáfaður frá kímdu þín! Fardu
 þá! - Fardu!" — — —

Sögur hafi ég bórúð undir þúrnur í þanda kóti. Hann mundi líkú sém
 erbert um þetta, enda var hann í 3. stað. ári er þetta var; en þann
 vísadi mér til þúrnurinnar systur sínnar og er sagan að með þu sta
 í að alótráttum samþvorn þúrnur, sém hím sagði frá.

Reykjavík, 19. febr. 1931

Jóni Pálsson

(Skrifad eftir 6-7 ára þúrnurinn blóðinn, er ég heit þessa sögu í fyrstu)

J. P.